

ДАВИД ТУРАШВИЛИ

ЛЕТ ИЗ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА*

ТИНА

Петнаест година раније, 18. новембра 1983, млада жена са кашикаром у руци стајала је на улазним вратима авиона, који су пре тога неуспешно покушали да отму. Лице јој беше испрскано кишним капима у ишчекивању финала.

Стајала је тамо с кашикаром у руци скоро до самог краја, како би натерала власти да ураде све што су планирали. Крај су нестрпљиво ишчекивали после неподношљиво дугачке опсаде авиона. До тада су сви могли само да сањају да ће крај брзо доћи, и они који су са стране посматрали догађај и они који су седели унутра. Неки од путника и посаде су лежали мртви у авиону засутом мецима, лешеве су им били у пролазу између редова. Неки су били рањени – тишину у авиону је разбијало њихово јечање. Једна путница је преклињала Тину да не активира бомбу. Дуго времена јој Тина ништа није одговарала, али на крају је, као да прича себи, уз извесно жаљење рекла:

„Смирите се, госпођо, није чак ни права.”

Али госпођа је и даље била ван себе од ужаса, попут осталих путника. Међу њиховим лицима Тина је тражила себи најдраже. Коначно га је пронашла и погледала Геги право у очи, али само накратко.

Погледи су им се срели на секунд, пошто су тачно у том тренутку специјалне снаге, које су се пре тога попеле на авион, отпочеле јуриш, и авион се испуни белим димом...

* Одломак из романа *Лейт из Совјетској Савеза*.

Тина се још од детињства одликовала запањујућом лепотом. Дечак је изузетно привлачила, волели су је и гледали за њом куда год би пошла: у школу, у уметничку секцију или на часове енглеског.

Али док је одрастала, њој је то све више сметало јер је увек у првом плану била њена лепота, коју су сви запажали. Тини се чинило да момке интересује једино лепота, док је она веровала да је она сама далеко занимљивија. Вероватно се из тог разлога Тина никада није заљубила, све док није срела Гегу.

Тина је већ студирала на Академији уметности када је Гега негде случајно видео њен рад, па се потрудио да пронађе телефонски број ауторке. Ауторка слике је имала глас као да би поверовала у све што би јој Гега рекао. Он јој је испричао да му се веома свиђају њене слике и да би желео да је упозна, али јој је одмах ставио до знања да је он физички хендикепиран. Дуго потом Гега није могао да објасни зашто се тако грубо нашалио, иако га је Тинин одговор просто запањено.

„Није ми важно да ли сте хендикепирани или не, мени је најбитнија личност.”

Гега и девојка дечијег гласа – као да је припадао анђелу, а не студенту Академије уметности у Тбилисију – одмах прекинуше разговор. Вероватно услед збуњености и неочекиваности, пошто он стварно није очекивао такав одговор. Стварно није мислио да би модерна девојка из Тбилисија могла тако размишљати и дубоко је зажалио због своје неслане шале, па је чак и покушао да оправда себе чињеницом да Тини није открио свој прави идентитет. Гега беше млади глумач, изузетно талентован и згодан, са свега двадесет и две године већ је имао неколико успешних филмских улога, тако да је у то време био добро познат у Грузији и ужасно популаран у Тбилисију, посебно међу тинејџеркама. А Гега управо то није хтео – није желео да користи своју популарност и зато је измислио да је хендикепиран и да не може никуда без инвалидских колица. Гега је још једном о свему размислио и закључио да би још горе било да се повуче, па је поново назвао Тину.

„Здраво”, рече Тина истим оним дечјим гласом који је Геги већ недостајао, иако је опет осетио изгубљеност и несигурност, па се накашљао да прочисти грло. Гегу су сматрали најталентованијим међу млађим глумцима, али му је сада очигледно било тешко да одигра ову улогу. Изненада се постидео што и он сам доводи у питање свој професионализам.

„Опет ја”, с великим оклевањем је поново прозборио и још једном се накашљао.

„Куда си отишао?”, упитала је Тина, истински изненађена.

„Никуда. Веза је просто пукла.”
„О чему си говорио?”
„Када?”
„Пре него што је пукла веза.”
„Рекао сам да имам физички хендикеп и да не могу да идем без инвалидских колица.”
„То је у реду, ако ти не смета. Могла бих доћи до тебе и донети моје слике.”
„Ох, немој, не желим да ти будем на терету, осим тога...”
„Осим тога, шта?”
„Осим тога, ја сам ионако стално код куће, па бих више волео да се негде нађемо.”
„Разумем. Нисам желела да те узнемирим, али све је испало другачије.”
„Хајде да се нађемо где год теби одговара.”
„Доћи ћу где год ти кажеш.”
„Одговарало би ми да дођем на Академију уметности после предавања.”
„Како ћеш ме препознати?”
„Па, мене ћеш лако препознати. Претпостављам да неће ваљда још неко попут мене заказати састанак испред Академије.”
„Већ сам ти рекла да разумем твоју ситуацију.”
„Али и даље мислим да није баш пријатно да неко у инвалидској столицој чека једну прелепу девојку попут тебе, после предавања...”
„Прелепу девојку попут мене? Откуд знаш како изгледам?”
„Не знам, али како год да изгледаш, твоје другарице ће се изненадити ако те виде са хендикепираним поштоваоцем испред Академије.”
„Мој живот је само моја брига.”
„Сутра?”
„Шта сутра?”
„Могу ли сутра доћи?”
„Предавања су готова у три поподне.”
„Доћи ћу у три. Стајаћу испред... хоћу рећи, седећу испред споменика.”
„Изаћи ћу чим се заврше предавања.”
„Онда, видимо се сутра.”
„Вероватно сам вас већ заморила.”
„Ма не, како можете тако нешто рећи...”
Гега није био уморан, али није ни желео да продужи разговор, тачније, није могао да га продужи, па ју је поздравио и спустио слушалицу. Онда се насмејао због неког необичног задовољства

или усхићења, јер изгледа да су у граду постојале и неке потпуно другачије девојке, можда их није било много, можда је само Тина била таква, али ипак...

(...)

А Тбилиси је био престоница преко хиљаду и пет стотина година, у њему су се, као и у свакој престоници, истовремено дешавале и добре и лоше ствари. Најгора, што се могло десити Геги док је ишао на састанак, док се успињао улицом која је водила до Академије лепих уметности, беше да сретне тројицу момака с ножевима, који су од њега затражили да скине позајмљену јакну. Тих година, улицама у том делу града још увек су кружили ветерани, па је било доста необично да неки момак каже Геги: „Хеј, наврати на секунд, хоћу нешто да попричамо”, и да га позове у улаз стамбене зграде. Још необичније беше то што туда није пролазио нико ко је знао Гегу. А Геги беше најчудније то што се, пошто је у улазу зграде открио двојицу исто тако „срећних” ликова, нимало није уплашио. Штавише, насмејао се и мирно им рекао:

„Момци, немојте губити време, ионако је не можете свући с мене!”

Гега беше глумац, иако је имао само двадесет и две године, већ је прилично усавршио своју вештину. У том улазу је говорио толико мирно, попут човека дубоко увереног у себе, да је својом сталоженошћу и себе највише изненадио. Изненадио се јер се никада није претварао да је јунак, и савршено је добро знао да у Тбилисију, у то време, није била никаква реткост да се неке скину фармерице, те је попут осталих људи већ раније размишљао шта би урадио у таквој ситуацији. И увек је мислио да неће допустити да буде убијен, јер никада није подржавао бесмислено јунаштво, посебно ако за њим није било потребе. На другом месту и у друго време, вероватно би им без речи, уз осмех, пружио то што су тражили, али тога дана се другачије понео, и то вероватно зато што тексас јакна није била његова. Осим тога, ишао је на први састанак са девојком с којом се још није упознао, али која је имала предиван глас...

Двојица од те тројице су имали ножеве и успели су да убоду Гегу пре него што су побегли. Тих година, у Тбилисију су се најчешће убадали у ноге или у бутине, чак и за време туче. Али Гега је, осим у ноге, био рањен и у стомак, и то вероватно зато што су случајно посекали јакну коју нису успели да свуку са Геге.

Када је Гега изашао на улицу, успео је да направи још неколико корака, али пошто је изгубио доста крви, убрзо се онесвестио. На тротоару.

Када је отворио очи, лежао је у болничкој соби. Мајка му је плакала поред узглавља, али ћутке, немо, и пажљиво га је миловала по руци.

„Где је Тина?“, упита Гега мајку.

„Ко је Тина?“, упита мајка бришући изненађене, влажне очи.

„Не знам, нисам је још упознао“, рече Гега после неког времена и насмеја се.

Гега је био у праву, јер није стигао да упозна Тину, која је после предавања дуго стајала испред Академије, где је требало да се појави хендикепирани момак у инвалидским колицима, и чекала га, али јој нико није прилазио. Како би Гега могао да стигне на састанак ако су га управо у том тренутку оперисали? Скупио је снаге да телефонира Тини после неколико дана.

„Извињавам се што нисам ни дошао, ни назвао, још увек сам у болници.“

„Баш лепо.“

„Шта је ту лепо?“

„Извињавам се, нисам тако мислила. Хтела сам да кажем нешто друго: лепо је што имаш ваљан разлог зашто се ниси појавио оног дана.“

„Срешћемо се чим ме пусте одавде.“

„Знаш шта, ако ти не смета, доћи ћу ти у болницу и донећу ти воћа, или ми реци шта би волео, шта ће те усрећити...“

„Молим те, немој долазити, брзо ће ме отпустити, па ћу те видети. Збогом.“

„Желим ти брз опоравак.“

Гега је остао још неколико дана у болници, посећивали су га другари и познаници, који су се према њему опходили као према јунаку. Али до тада је већ читав град знао да разбојници нису успели да скину Геги јакну, али Гега се тврдоглаво шалио: „Ма покушавао сам и ја да је скинем, али ми нису дали.“

Тврдоглаво понављајући ту шалу, Гега је хтео да каже да он није био јунак. Годину дана касније, док је чекао на извршење смртне казне у затвору Ортачала у Тбилисију, често се сећао болничких дана када су од њега хтели да направе хероја, а он је само желео да буде обичан човек.

Превео с енглеског

Преграј Шайоња